

Bergrede

van Jezus Christus

Matteüs 5 tot 7

5

¹ Toen hij de mensenmassa zag, ging hij de berg op. Daar ging hij zitten met zijn leerlingen om zich heen. ² Hij nam het woord en onderrichtte hen:

³ 'Gelukkig wie nederig van hart zijn, want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

⁴ Gelukkig de treurenden, want zij zullen getroost worden.

⁵ Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten.

⁶ Gelukkig wie honger en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.

⁷ Gelukkig de barmhartigen,

want zij zullen barmhartigheid ondervinden.

⁸ Gelukkig wie zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien.

⁹ Gelukkig de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.

¹⁰ Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden,

want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

¹¹ Gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van mij uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten.

¹² Verheug je en juich, want je zult rijkelijk worden beloond in de hemel; zo immers vervolgden ze vóór jullie de profeten.

¹³ Jullie zijn het zout van de aarde. Maar als het zout zijn smaak verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? Het dient nergens meer voor, het wordt weggegooid en vertrapt.

¹⁴ Jullie zijn het licht in de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. ¹⁵ Men steekt ook geen lamp aan om hem vervolgens onder een korenmaat weg te zetten, nee, men zet hem op een standaard, zodat hij licht geeft voor ieder die in huis is. ¹⁶ Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.

¹⁷ Denk niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen. ¹⁸ Ik verzeker jullie: zolang de hemel en de aarde bestaan, blijft elke jota, elke tittel in de wet van kracht, totdat alles gebeurd zal zijn.

¹⁹ Wie dus ook maar een van de kleinste van deze geboden afschaft en aan anderen leert datzelfde te doen, zal als de kleinste worden beschouwd in het koninkrijk van de hemel. Maar wie ze onderhoudt en dat aan anderen leert, zal in het koninkrijk van de hemel in hoog aanzien staan. ²⁰ Want ik zeg jullie: als jullie gerechtigheid niet groter is dan die van de schriftgeleerden en de farizeeën, zullen jullie zeker het koninkrijk van de hemel niet binnengaan.

²¹ Jullie hebben gehoord dat destijds tegen het volk is gezegd: "Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht." ²² En ik zeg zelfs: ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. Wie tegen hen "Nietsnut!" zegt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin. Wie "Dwaas!" zegt, zal voor het vuur van de Gehenna komen te staan. ²³ Wanneer je dus je offergave naar het altaar brengt en je je daar herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt, ²⁴ laat je gawe dan bij het altaar achter; ga je eerst met die ander verzoenen en kom daarna je offer brengen. ²⁵ Leg een geschil snel bij, terwijl je nog met je tegenstander onderweg bent, anders levert hij je uit aan de rechter, draagt de rechter

je over aan de gerechtsdienaar en word je gevangengezet. ²⁶ Ik verzeker je: dan kom je niet vrij voor je ook de laatste cent betaald hebt.

²⁷ Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Pleeg geen overspel." ²⁸ En ik zeg zelfs: iedereen die naar een vrouw kijkt en haar begeert, heeft in zijn hart al overspel met haar gepleegd. ²⁹ Als je rechteroog je op de verkeerde weg brengt, ruk het dan uit en werp het weg. Je kunt immers beter een van je lichaamsdelen verliezen dan dat heel je lichaam in de Gehenna geworpen wordt. ³⁰ En als je rechterhand je op de verkeerde weg brengt, hak hem dan af en werp hem weg. Je kunt immers beter een van je lichaamsdelen verliezen dan dat heel je lichaam naar de Gehenna gaat.

³¹ Er werd gezegd: "Wie zijn vrouw verstoot, moet haar een scheidingsbrief meegeven." ³² En ik zeg jullie: ieder die zijn vrouw verstoot, drijft haar tot overspel – tenzij er sprake was van een ongeoorloofde verbintenis; en ook wie trouwt met een verstoten vrouw, pleegt overspel.

³³ Jullie hebben ook gehoord dat destijds tegen het volk werd gezegd: "Leg geen valse eed af, voor de Heer gedane geloften moeten worden ingelost." ³⁴ En ik zeg jullie dat je helemaal niet moet zweren, noch bij de hemel, want dat is de troon van God, ³⁵ noch bij de aarde, want dat is zijn voetenbank, noch bij Jeruzalem, want dat is de stad van de grote koning; ³⁶ zweer evenmin bij je eigen hoofd, want je kunt nog niet één van je haren wit of zwart maken. ³⁷ Laat jullie ja ja zijn, en jullie nee nee; wat je daaraan toevoegt komt voort uit het kwaad.

³⁸ Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Een oog voor een oog en een tand voor een tand." ³⁹ En ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren. ⁴⁰ Als iemand een proces tegen je wil voeren en je onderkleed van je wil afnemen, sta hem dan ook je bovenkleed af. ⁴¹ En als iemand je dwingt één mijl met hem mee te gaan, loop er dan twee met hem op. ⁴² Geef aan wie iets van je vraagt, en keer je niet af van wie geld van je wil lenen.

⁴³ Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Je moet je naaste liefhebben en je vijand haten." ⁴⁴ En ik zeg jullie: heb je vijanden lief en bid voor wie jullie vervolgen, ⁴⁵ alleen dan zijn jullie werkelijk kinderen van je Vader in de hemel. Hij laat zijn zon immers opgaan over goede en slechte mensen en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. ⁴⁶ Is het een verdienste als je liefhebt wie jou liefheeft? Doen de tollenaars niet net zo? ⁴⁷ En als jullie alleen je broeders en zusters vriendelijk bejegenen, wat voor uitzonderlijks doe je dan? Doen de heidenen niet net zo? ⁴⁸ Wees dus volmaakt, zoals jullie hemelse Vader volmaakt is.

6

¹ Let op dat jullie de gerechtigheid niet beoefenen voor de ogen van de mensen, alleen om door hen gezien te worden. Dan belooft jullie Vader in de hemel je niet. ² Dus wanneer je aalmoezen geeft, bazuin dat dan niet rond, zoals de huichelaars doen in de synagoge en op straat om door de mensen geprezen te worden. Ik verzeker jullie: zij hebben hun loon al ontvangen. ³ Maar als je aalmoezen geeft, laat dan je linkerhand niet weten wat je rechterhand doet. ⁴ Zo blijft je aalmoes in het verborgene, en jullie Vader, die in het verborgene ziet, zal je ervoor belonen.

⁵ En wanneer jullie bidden, doe dan niet als de huichelaars die graag in de synagoge en op elke straathoek staan te bidden, zodat iedereen hen ziet. Ik verzeker jullie: zij hebben hun loon al ontvangen. ⁶ Maar als jullie bidden, trek je dan in je huis terug, sluit de deur en bid tot je Vader, die in het verborgene is. En jullie Vader, die in het verborgene ziet, zal je ervoor belonen.

⁷ Bij het bidden moeten jullie niet eindeloos voortprevelen zoals de heidenen, die denken dat ze door hun overvloed aan woorden verhoord zullen worden. ⁸ Doe hen niet na! Jullie Vader weet immers wat jullie nodig hebben, nog vóór jullie het hem vragen. ⁹ Bid daarom als volgt:

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
¹⁰ laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.

¹¹ Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.

¹² Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.

¹³ En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.

¹⁴ Want als jullie anderen hun misstappen vergeven, zal jullie hemelse Vader ook jullie vergeven. ¹⁵ Maar als je anderen niet vergeeft, zal jullie Vader jullie je misstappen evenmin vergeven.

¹⁶ Wanneer jullie vasten, zet dan niet zo'n somber gezicht als de huichelaars, want zij doen dat om iedereen te laten zien dat ze aan het vasten zijn. Ik verzeker jullie: zij hebben hun loon al ontvangen. ¹⁷ Maar als jullie vasten, was dan je gezicht en wrijf je hoofd in met olie, ¹⁸ zodat niemand ziet dat je aan het vasten bent, alleen je Vader, die in het verborgene is. En jullie Vader, die in het verborgene ziet, zal je ervoor belonen.

¹⁹ Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde: mot en roest vreten ze weg en dieven breken in om ze te stelen.

²⁰ Verzamel schatten in de hemel, daar vreten mot noch

roest ze weg, daar breken geen dieven in om ze te stelen.

²¹ Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn.

²² Het oog is de lamp van het lichaam. Dus als je oog helder is, zal heel je lichaam verlicht zijn. ²³ Maar als je oog troebel is, zal er in heel je lichaam duisternis zijn. Als het licht in jezelf verduisterd is, hoe groot is dan die duisternis!

²⁴ Niemand kan twee heren dienen: hij zal de eerste haten en de tweede liefhebben, of hij zal juist toegewijd zijn aan de ene en de andere verachten. Jullie kunnen niet God dienen én de mammon. ²⁵ Daarom zeg ik jullie: maak je geen zorgen over jezelf en over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam en over wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel en het lichaam niet meer dan kleding? ²⁶ Kijk naar de vogels in de lucht: ze zaaien niet en oogsten niet en vullen geen voorraadschuren, het is jullie hemelse Vader die ze voedt. Zijn jullie niet meer waard dan zij? ²⁷ Wie van jullie kan door zich zorgen te maken ook maar één el aan zijn levensduur toevoegen? ²⁸ En wat maken jullie je zorgen over kleding? Kijk eens naar de lelies, kijk hoe ze groeien in het veld. Ze werken niet en weven niet. ²⁹ Ik zeg jullie: zelfs Salomo ging in al zijn luister niet gekleed als een van hen. ³⁰ Als God het groen dat vandaag nog op het veld staat en morgen in de oven gegooid wordt al met zo veel zorg kleedt, met hoeveel meer zorg zal hij jullie dan niet kleden, kleingelovigen? ³¹ Vraag je dus niet bezorgd af: "Wat zullen we eten?" of: "Wat zullen we drinken?" of: "Waarmee zullen we ons kleden?" – ³² dat zijn allemaal dingen die de heidenen najagen. Jullie hemelse Vader weet wel dat jullie dat alles nodig hebben. ³³ Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden. ³⁴ Maak je dus geen zorgen voor de dag van morgen, want de dag van morgen zorgt wel voor zichzelf. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen last.

7

¹ Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt.

² Want op grond van het oordeel dat je velt, zal er over je geoordeeld worden, en met de maat waarmee je meet, zal jou de maat genomen worden. ³ Waarom kijk je naar de splinter in het oog van je broeder of zuster, terwijl je de balk in je eigen oog niet opmerkt? ⁴ Hoe kun je tegen hen zeggen: "Laat mij de splinter uit je oog verwijderen," zolang je nog een balk in je eigen oog hebt? ⁵ Huichelaar, verwijder eerst de balk uit je eigen oog, pas dan zul je scherp genoeg zien om de splinter uit het oog van je broeder of zuster te verwijderen.

⁶ Geef wat heilig is niet aan de honden en gooi je parels niet voor de zwijnen; die zouden ze maar met hun poten vertrappen, zich omkeren en jullie verscheuren.

⁷ Vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klopf en er zal voor je worden opengedaan. ⁸ Want

ieder die vraagt ontvangt, en wie zoekt vindt, en voor wie klopt zal worden opengedaan. ⁹ Is er iemand onder jullie die zijn kind, als het om een brood vraagt, een steen zou geven? ¹⁰ Of een slang, als het om een vis vraagt? ¹¹ Als jullie dus, ook al zijn jullie slecht, je kinderen al goede gaven schenken, hoeveel te meer zal jullie Vader in de hemel dan het goede geven aan wie hem daarom vragen.

¹² Behandel anderen dus steeds zoals je zou willen dat ze jullie behandelen. Dat is het hart van de Wet en de Profeten.

¹³ Ga door de nauwe poort naar binnen. Want de brede weg, die velen volgen, en de ruime poort, waar velen door naar binnen gaan, leiden naar de ondergang. ¹⁴ Nauw is de poort naar het leven, en smal de weg ernaartoe, en slechts weinigen weten die te vinden.

¹⁵ Pas op voor valse profeten, die in schaapskleren op jullie afkomen maar eigenlijk roofzuchtige wolven zijn.

¹⁶ Aan hun vruchten zul je hen herkennen. Men plukt toch geen druiven van doornstruiken of vijgen van distels?

¹⁷ Zo draagt elke goede boom goede vruchten, maar een slechte boom draagt slechte vruchten. ¹⁸ Een goede boom kan geen slechte vruchten dragen, evenmin als een slechte boom goede vruchten dragen kan. ¹⁹ Elke boom die geen goede vruchten draagt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen. ²⁰ Zo kunnen jullie hen dus aan hun vruchten herkennen.

²¹ Niet iedereen die "Heer, Heer" tegen mij zegt, zal het koninkrijk van de hemel binnengaan, alleen wie handelt naar de wil van mijn hemelse Vader. ²² Op die dag zullen velen tegen mij zeggen: "Heer, Heer, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd, hebben wij niet in uw naam demonen uitgedreven, en hebben wij niet vele wonderen verricht in uw naam?" ²³ En dan zal ik hun rechtuit zeggen: "Ik heb jullie nooit gekend. Weg met jullie, wetsverkrachters!"

²⁴ Wie deze woorden van mij hoort en ernaar handelt, kan vergeleken worden met een verstandig man, die zijn huis bouwde op een rots. ²⁵ Toen het begon te regenen en de bergstromen zwollen, en er stormen opstaken en het huis van alle kanten belaagd werd, stortte het niet in, want het was gefundeerd op een rots. ²⁶ En wie deze woorden van mij hoort en er niet naar handelt, kan vergeleken worden met een onnadenkend man, die zijn huis bouwde op zand. ²⁷ Toen het begon te regenen en de bergstromen zwollen, en er stormen opstaken en er van alle kanten op het huis werd ingebeukt, stortte het in, en er bleef alleen een ruïne over.'

²⁸ Toen Jezus deze rede had uitgesproken, waren de mensen diep onder de indruk van zijn onderricht, ²⁹ want hij sprak hen toe als iemand met gezag, en niet zoals hun schriftgeleerden.